El Punt
26/06/2017

Monuments d'origen religiós de la demarcació de Girona

Els bisbats posen el patrimoni al servei del turisme

INÈDIT Catalonia Sacra publica per primer cop un catàleg amb 32 visites o rutes, moltes a la demarcació de Girona **PROMOCIÓ** L'objectiu és difondre l'abundant patrimoni religiós i aconseguir recursos per mantenir-lo

El monestir de Sant Miquel de Fluvià. A la pàgina següent, visitants als claustres de la catedral de Girona, la nau de la basílica de Castelló d'Empúries, la Majestat de Sant Cristòfol de Beget, Santa Maria de Porqueres i el monestir de Sant Pere de Besalú ■ LL. SERRAT / M. LLADÓ / R.E. / MANEL PONS, DEL LLIBRE 'LA BASÍLICA DE LA LLUM'

Ramon Estéban
GIRONA

Una part significativa del patrimoni cultural –i, en concret, l'arquitectònic– del nostre país són edificis religiosos o originàriament religiosos. Segons les dades de la Generalitat, una cinquena part dels 50 indrets més visitats de Catalunya ho són. Dels milers d'elements d'aquest tipus que es conserven, en general propietat de l'Església catòlica, només en una part hi ha activitat turística, que sol consistir en visites guiades que, per norma general, se centren en els aspectes històrics i arquitectònics i no pas en el fet religiós. Per tal de reivindicar aquest patrimoni i, alhora, aconseguir recursos econòmics per finançar-ne el manteniment –costós–, fa cinc anys els deu bisbats catalans van iniciar el programa Catalonia Sacra, consistent en visites i rutes en una selecció del patrimoni de les seves diòcesis. Després d'unes primeres edicions de rodatge, ara Catalonia Sacra es posa al mercat a través d'un primer catàleg que s'està distribuint en agències i oficines de turisme. Aquest període ha servit per afinar la selecció i per formar guies especialitzats. Això últim és especialment significatiu, ja que un dels dèficits que veien els bisbats en les visites que s'hi feien fins ara era la falta d'una explicació des del vessant religiós. "No es tracta de fer catequesi, evidentment, però sí d'explicar la raó de ser del lloc", aclareix el coordinador de Catalonia Sacra, Dani Font.

L'oferta té quatre modalitats: *Grans monuments*, *Descobertes* (itineraris d'un dia), *Grans rutes* (itineraris d'una setmana, que només es poden contractar a través de les agències) i *Esglésies obertes* (temples que ja tenien un sistema de visites propi). En total, 32 propostes en una llista que s'anirà modificant en funció de la demanda que hi hagi i que, amb tota seguretat, s'ampliarà en properes edicions.

El programa ha estat en rodatge durant quatre anys

Per terres gironines

Les tres diòcesis de les comarques de Girona (Urgell, Vic i Girona) hi tenen molta presència. En la modalitat de *Descobertes*, hi figuren els itineraris *El romànic sota la ratlla de França* (Sant Cristòfol de Beget, Santa Cecília de Molló i Sant Pere i Santa Maria de Camprodon), *El Pla de l'Estany i la Garrotxa* (monestir de Sant Esteve de Banyoles, Santa Maria de Porqueres, el monestir de Sant Pere i l'església de Sant Vicenç de Besalú i el Sant Sepulcre de Palera, a Beuda) i *Sant Miquel i Sant Tomàs de Fluvià* (les esglésies dels dos pobles i el monestir de Sant Miquel). Com a *Grans monuments*, hi ha la catedral de Girona i el monestir de Ripoll. En l'apartat de *Grans rutes*, s'hi han inclòs el monestir de Ripoll, l'església de Beget i la catedral de Girona (dins la ruta *L'Església dels Pirineus*). Finalment, a *Espais oberts*, hi trobem l'església de Santa Maria de Castelló d'Empúries i el monestir de Sant Joan de les Abadesses.

Si bé no hi poden faltar els indrets més emblemàtics, els responsables de Catalonia Sacra pretenen incloure-hi llocs que no formen part dels circuits turístics habituals. Dani Font posa l'exemple de les dues esglésies del Fluvià, Sant Miquel i Sant Tomàs, unes joies que passen desapercebudes a l'ombra dels grans noms. Seria també el cas dels temples d'*El romànic sota la ratlla de França*, de Molló i de Camprodon. Per a totes les visites, hi ha destinats un o dos guies, especialitzats en aquell lloc en concret. ■

Tresors menys coneguts

A escala nacional, el catàleg incorpora els indispensables (les esglésies de la vall de Boí, diverses catedrals, el monestir de Sant Cugat, la Sagrada Família...), però, com passa a escala gironina amb Sant Miquel i Sant Tomàs de Fluvià, hi figuren tresors menys populars. Per exemple, les esglésies de Sagàs, la Quar i Portella, al Solsonès; l'església gòtica troglodita de la riera de Pontons, a l'Alt Penedès, i una part molt concreta de la catedral de Vic: la coberta de l'edifici, un prodigi de l'enginyeria que es visita juntament amb el campanar. A qui hi estigui poc avesat, el sorprendrà constatar en el catàleg que el romànic no només és patrimoni de les comarques del Pirineu. Una ruta pel Baix Llobregat, per exemple, ens permet comprovar-ho, amb Santa Maria de Cervelló i amb el que queda del monestir benedictí de Sant Ponç de Corbera. També resultarà força desconegut el patrimoni que es convida a conèixer a la ruta de l'arquitectura gòtica valenciana religiosa que es conserva a la zona dels Ports, a la diòcesi de Tortosa.

Les xifres

10

diòcesis són presents a Catalunya, tres de les quals són a les comarques de Girona.

20

per cent dels 50 indrets més visitats del país són espais religiosos.

230.000

visitants va tenir l'any passat la catedral, l'espai religiós més visitat a la demarcació.

25

per cent dels visitants que va rebre la seu gironina l'any passat eren de Catalunya mateix.

La catedral, el més visitat

R. Estéban
GIRONA

Catalonia Sacra no disposa de xifres de visitants de la majoria dels espais del catàleg. Sí que en tenen dels més importants, on ja hi ha un sistema de visites regular. Mentre que a Catalunya l'espai més visitat –amb diferència– és la Sagrada Família (el 2014 hi van entrar 3,2 milions de persones), a la demarcació de Girona l'espai líder en aquesta classificació és la catedral de Girona (230.000 visitants l'any passat), seguida del monestir de Sant Pere de Rodes (uns 100.000 l'any 2014). Una quarta part dels visitants que va tenir l'any passat la seu gironina procedien de Catalunya mateix. Quant a la resta de l'Estat, els madrilenys van representar el 4,5% i els andalusos, el 2,2%. França (17,8%), el Regne Unit (6,2%), Rússia (4,7%), Alemanya (4,7%), Itàlia (3,4%) i Holanda (3,4%) són altres països presents en les estadístiques de la seu gironina. Les vistes costen entre 2,5 i 7 euros, però hi ha molts col·lectius que no han de pagar, per exemple, els menors de set anys, els nascuts a la ciutat i els visitants dels diumenges. L'any passat, de tots els que van fer la visita, més de 51.000 persones (22,4%) no van haver de pagar.

El perfil de visitant

De l'experiència d'aquests anys inicials de Catalonia Sacra, se'n desprèn un perfil de visitant força definit. Es tracta de catalans de més de 50 anys, que tenen formació sobre el tema o que s'han preparat a fons la visita i que estan interessats pel vessant cultural del monument, més que pel religiós. Sí que hi ha grups que hi van motivats per la devoció, però ara mateix són una minoria. Aquests últims a vegades demanen que durant l'estada en una església hi puguin oir missa. En canvi, la procedència varia quan es tracta de les *Grans rutes*, els itineraris d'una setmana. Segons els responsables de Catalonia Sacra, les dues que de moment s'ofereixen (*Catalunya, mil anys* i *L'Església dels Pirineus*) estan pensades principalment per a un públic estranger, motiu pel qual s'estan venent sols a través d'agències de viatges. ■